

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
5/11. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2011. február 9.

A főtanácsnok indítványa a C-442/09. sz.
Karl Heinz Bablok és társai kontra Freistaat Bayern ügyben

Bot főtanácsnok szerint a MON 810 kukoricából származó virágport tartalmazó méz forgalomba hozatalakor a GMO-ból előállított élelmiszerekre vonatkozó forgalombahozatali engedély szükséges

A 2001/18 irányelv¹ előírja, hogy a GMO-k (géntechnológiával módosított szervezetek) kizárólag engedély birtokában bocsáthatók ki szándékosan a környezetbe, illetve hozhatók forgalomba.

Az 1829/2003 rendelet² szerint az élelmiszerként történő felhasználásra szánt GMO-kat, a GMO-kat tartalmazó, vagy azokból álló élelmiszereket, valamint a GMO-kból előállított összetevőkből előállított élelmiszereket, vagy GMO-kból előállított összetevőket tartalmazó élelmiszereket engedélyeztetni kell.

1998-ban a Monsanto vállalkozás engedélyt kapott a MON 810 típusú, géntechnológiával módosított kukorica forgalomba hozatalára. Ezenkívül több, a MON 810 vonalból származó élelmiszert szintén engedélyeztek, nevezetesen a kukoricalisztet, a kukoricasikért, a kukoricagrízt, a kukoricakeményítőt, a kukoricaglükózt és a kukoricaolajat.

A MON 810 kukorica egy olyan baktérium génjét tartalmazza, amely a kukoricanövényben toxinok termelődését eredményezi, elpusztítva így módon a kukoricamoly lárváit, amelyek jelenléte veszélyt jelent a növény fejlődésére.

A Freistaat Bayern (Bajorország, Németország) különböző földterületek tulajdonosa, amelyeken az elmúlt években kísérleti célból MON 810 kukoricát termesztettek.

K. H. Bablok pedig amatőr méhész, aki a Freistaat Bayern földterületei közelében termel mézet eladásra és saját fogyasztásra. Korábban virágport is termelt élelmiszerként, étrend-kiegészítő formájában történő eladásra.

2005-ben a Freistaat Bayern földterületeitől 500 méterre található kaptárak méheitől K. H. Bablok által begyűjtött kukorica-virágporban egyrészt MON 810 DNS, másrészt géntechnológiával módosított fehérjék jelenlétét állapították meg. Ezenfelül K. H. Bablok mézéből származó néhány mintavételében is kimutatták nagyon kis mennyiségű MON 810 DNS jelenlétét.

Miután úgy ítélte meg, hogy a géntechnológiával módosított kukorica maradványainak jelenléte forgalmazásra és fogyasztásra alkalmatlanná tette a méhészeti termékeit, K. H. Bablok a német bíróságok előtt peres eljárásokat indított Bajorország ellen. A Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (bajorországi közigazgatási bíróság, Németország) azt a kérdést teszi fel a Bíróságnak, hogy a géntechnológiával módosított kukorica virágporának e méhészeti termékekben való jelenléte ez utóbbi termékek „jelentős megváltoztatásának” minősül-e abban az értelemben, hogy a forgalomba hozatalukat engedélyhez kellene kötni.

¹ Az 1829/2003 rendelettel és a 2003. szeptember 22-i 1830/2003 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 268., 24. o.) módosított, a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 106., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 77. o.).

² A géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 268., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 434. o.).

Yves Bot főtanácsnok mai napon ismertetett indítványában legelőször is emlékeztet arra, hogy a GMO-k – mint minden más élő szervezet – olyan élőlények, amelyek reprodukcióra és genetikai anyaguk átadására képesek. A kukorica virágporára vonatkozóan megállapítja, hogy a kiszáradás miatt nagyon rövid időn belül elveszíti megtermékenyítő képességét, és élettelen anyaggá válik. Habár ez az anyag továbbra is tartalmazhat genetikai információkat, kizárólag a DNS jelenléte ebben az anyagban, és e DNS-nek más szervezetekbe való esetleges bekerülése mégsem jelenti azt, hogy ez a halott szervezet továbbra is képes lenne a genetikai anyag aktív átadására.

E körülmények között a főtanácsnok arra a következtetésre jut, hogy a **MON 810 kukoricából származó**, nem életképes, és ennél fogva megtermékenyítésre képtelen **virágpor nem élő szervezet, és következésképp nem tekinthető GMO-nak**.

Ezzel szemben Bot főtanácsnok megállapítja, hogy az a méz, amelyben MON 810 kukoricából származó virágpor jelenléte mutatható ki, és az ugyanezen kukoricavariánsból származó virágport tartalmazó, virágpor alapú étrend-kiegészítők **GMO-kból előállított termékek**. Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy ezt a virágport alapanyagként használják e méhészeti termékek gyártása során, és hogy maguk a végtermékek is nyomokban tartalmazzák azt.

A főtanácsnok ezután kifejti, hogy valamely géntechnológiával módosított növényből származó anyagot tartalmazó élelmiszert – **függetlenül attól, hogy ez az anyag szándékosan került-e bele vagy sem** – mindig GMO-ból előállított élelmiszernek kell minősíteni. Az a veszély ugyanis, amelyet egy géntechnológiával módosított élelmiszer jelenthet az emberi egészségre, független attól, hogy ez a géntechnológiával módosított növényből származó anyag szándékosan vagy véletlenül került-e bele.

Végezetül a főtanácsnok megállapítja, hogy a MON 810 kukoricavariánsból származó virágpor mézben, akár elenyésző mennyiségben való véletlen jelenlétének az a következménye, hogy **e méz forgalomba hozatalát engedélyeztetni kell**. Erre tekintettel az a tény, hogy a szóban forgó virágpor olyan GMO-ból származik, amelynek a környezetbe történő szándékos kibocsátását engedélyezték, és az a körülmény, hogy az ebből a GMO-ból származó néhány más termék élelmiszerként jogszerűen forgalmazható, nem döntő jelentőségű, mivel az e virágport tartalmazó méz nem rendelkezik az 1829/2003 rendeletnek megfelelően kibocsátott engedéllyel.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499